

36249
Ak-79

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 423
Konu : Antalya Milletvekili
Gürkut ACAR'ın
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2014

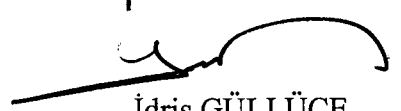
19 Şubat 2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) TBMM Başkanlığının 07.01.2014 tarihli ve 43452547-120.00-267096 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 13.01.2014 tarihli ve 31853594-610-2-6980-211 sayılı yazısı.

Antalya Milletvekili Gürkut ACAR'ın Sayın Başbakanımıza yönelttiği, Sayın Başbakanımızın da Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri, TBMM 7/36249 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

İdris GÜLLÜCE
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (2 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN GÜRKUT ACAR'IN
TBMM 7/36249 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR :

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne (TMMOB) bağlı bir çok odanın "idari ve mali denetimi" konusunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na yetki verilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu kararı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

Mühendis ve mimar odalarının, yaklaşık 30 yıl önce 12 Eylül Darbecilerinin çıkardığı bir KHK'ye dayanarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın idari ve mali denetimine açılması, demokrasi ve hukukla bağdaşmamaktadır. Odalar, düzenli olarak genel kurullarını yapmakta, üyelerinin idari ve mali denetiminden geçmektedir.

"İleri demokrasi ve milli irade" söyleminin sıklıkla kullanıldığı, yolsuzluk operasyonları için bile seçimlerin adres gösterildiği bir dönemde iktidarın, mühendis ve mimarların iradelerini yok sayması, kamusal denetim yoluyla idarenin iş ve işlemlerini denetleyen meslek odalarının bağımsız çalışabilme imkanını ortadan kaldıracak, bundan halkımız zarar görecektir.

Bu kapsamda;

- 1- Mühendis ve mimar odalarının idari ve mali denetimi konusunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na yetki verilmesinin gerekçesi nedir? Yaklaşık 30 yıl önce darbecilerin çıkardığı bir KHK'ye dayanarak, meslek odalarının Bakanlık denetimine alınması Türkiye'ye ve yurttaşlarımıza ne gibi bir yarar sağlayacaktır?
- 2- Odaların denetimini kim ve hangi ölçütlerle yapacaktır? Odaların mevzuatına göre, genel kurullarda ve denetim kurullarında görüşülmüş, karara bağlanmış iş ve işlemler, Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı görevlilerince mi incelenecektir? Yoksa Bakanlık, odaların denetimi için özel bir yapılanmaya mı gidecek ya da özel denetim hizmeti mi alacaktır?
- 3- Devlet bütçesinden pay almayan, kendi bütçesini kendisi oluşturan kurumların, bakanlıklar tarafından denetime tabi tutulması odaların bağımsızlığını zedelemeyecek midir? Bağımsız çalışamayan kurumlar, kamusal denetimi nasıl yapacaktır?
- 4- Odaların kendi alanları ile ilgili kamusal amaçlı denetim çalışmalarının, başta kentsel dönüşüm olmak üzere bir çok projeyi hukuki denetime taşımalarının, idari ve mali denetimle ilgili adımlarda etkili olduğu doğru mudur?
- 5- Mühendis ve mimar odalarının, bağımsız çalışmasından neden rahatsızlık duyulmaktadır? Meslek odalarının, idari ve mali vesayet alma çabalarına son verilecek midir? Mühendis ve mimar odalarının, bağımsız çalışmasına olanak sağlanacak mıdır?

CEVAPLAR :

1,2,3,4,5- Mimar ve mühendislerin üye oldukları meslek odalarının tabi olduğu 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu başta olmak üzere mevzuatta kamuya açık etüt ve projelerin onay ve denetim yetkisinin meslek odalarına verilmesiyle ilgili bir düzenleme bulunmamaktadır.

Bu yetki, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun ve 3194 sayılı İmar Kanunu uyarınca Belediyeler, İl Özel İdareleri, Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile yarı denetim kuruluşlarında görevli olan mimar ve mühendislerle aittir.

Meslek odaları, ilgili kanunlarında açıkça belirtilmemiş olan denetim yetkisi hususunda, yönetmelik, tüzük, genelge, yönerge gibi ikincil mevzuat ile kural geliştirmişlerdir. Bu konuya, 02/08/2013 tarihli ve 28726 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6495 sayılı Kanun ve 3194 sayılı İmar Kanununun 8 inci maddesine eklenen (1) fıkrası ile açıklık getirilmiş ve kanunlarda meslek odalarına etüt ve projelerin onay ve denetimi hususunda yetki verilmediği belirtilmiştir.

4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun Resmi Gazetede yayım tarihi olan 13/07/2001 tarihinden bu yana ve İmar Kanununun 8 inci maddesinin (1) fıkrasında, ruhsat eki etüt ve projelerin; idare ve ilgili kanunlarında açıkça belirtilen yetkili kuruluşlar dışında meslek odaları dâhil başka bir kurum veya kuruluşun vize veya onayına tabi tutulamayacağına, tutulmasının istenemeyeceğine, bu doğrultuda sicil durum belgesi istenemeyeceğine, vize veya onay yaptırılmaması ve benzeri nedenlerle müellifler veya bunlara ait kuruluşların büro tescillerinin iptal edilemeyeceğine veya yenilenmesinin hiçbir şekilde geciktirilemeyeceğine hükmolunmuştur.

Ayrıca, Danıştay 8. Dairesinin 2007/4011 esas no.lu, 2008/3518 karar no.lu ve 14/05/2008 tarihli kararında; Anayasanın 135 inci maddesi ve 6235 sayılı TMMOB Kanununun 2 nci maddesi uyarınca kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının amaçları arasında mesleki denetimin değil, belli mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılayıp mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, meslek disiplini ve ahlakını korumak için faaliyetlerde bulunmak olduğu; meslek örgütü bir kurumun, meslek unvanı almış mensubunun yeterliliğini irdeleyemeyeceği ve yapılan işin içeriğini denetleyemeyeceğine ilişkin hüküm bulunmaktadır.

Öte yandan, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun ek 3 üncü maddesinde, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği üzerinde mülga Bayındırlık Bakanlığınca ve ihtisas dallarına göre Odalar üzerinde ilgili bakanlıklarca idari ve mali denetim yapılacağı, ilgili Bakanlıkların; Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile tespit edileceği, 41 inci maddesinde ise bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulunun yürüteceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda, 17/12/2013 tarihli ve 28854 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı Çevre Mühendisleri, Elektrik Mühendisleri, Harita ve Kadastro Mühendisleri, İç Mimarlar, İnşaat Mühendisleri, Jeofizik Mühendisleri, Jeoloji Mühendisleri, Makina Mühendisleri, Mimarlar, Peyzaj Mimarları ve Şehir Plancıları Odalarının idari ve mali denetimi Bakanlığımıza verilmiştir. Söz konusu odalar hakkında Bakanlığımıza iletilen şikâyet, dilekçe ve başvurular, çalışma konuları kapsamında değerlendirilmek üzere Rehberlik ve Teftiş Başkanlığımıza iletilmektedir.

